

451241

ORSZÁG

VILÁG

GELLER ÖDÖN

társadalmi, művészeti és irodalmi

BCU Országos riportlapja City Library Cluj

1939. XI. 15. XXVIII. évf. 22. sz.
(Bejegyezve: Trib. Arad, Secția III-a
Con. Dos. Nr. Pres. 8./1938/2.)

SCHULIA
POSTÓ
MAGYÁRUHÁZA

AZ ORSZÁG-VILÁG

a legkitünőbb és legtökéletesebb tudósítói szolgálattal rendelkezik. A bel- és külföldi eseményeket, eredeti cikkek keretében, a legmegbízhatóbban tárja az olvasó elé.

Az ORSZÁG-VILÁG

kéthetenként összefoglaló képet ad olyan aktualitásokról — könnyen és tárgyilagosan — amelyekkel a napilapok nem foglalkoznak.

Az ORSZÁG-VILÁG

az igazi demokráciáért küzd és minden sorában a reakció ellen harcol, a népek békéjéért, megértéséért és belső nyugalomért.

Az ORSZÁG-VILÁG

a legjobb újságírógárdát csoportosítja maga köré. Munkatársai között Ardeal jelesei foglalnak helyet, akik nyugati szellemet jelentenek a sajtó életében.

Az ORSZÁG-VILÁG

művészeti rovatai a modern ember széles látóköréhez simulnak és minden tekintetben felvilágosodottságot jelentenek.

Az ORSZÁG-VILÁG

társadalmi akcióiban és közleményeiben felkarolja a kisemberek ügyét, istápolja az elhagyottakat, a nyilvánosság elé viszi a becsületes, dolgozó emberekkel történt igazságtalanságokat és gondoskodik azok orvoslásáról.

Az ORSZÁG-VILÁG

közgazdasági cikkeiben a kereskedő és iparosvilág érdekeit képviseli és tántoríthatatlanul küzd sérelmeik és a korrupció ellen.

Az ORSZÁG-VILÁG

kéthetenként, kiváló írók tollából, humoreszkeket és hangulatos, rövid irodalmi közleményeket tartalmaz, melyek méltán illeszkednek a nivós, másirányú közlemények keretébe.

Lapunk példányszámonként nem kapható. Előfizethető: Arad, Bulv. Regele Ferdinand 19. Telefon: 15—25.

Mutassatok példát

(Kolozsvár) Sok szó esik mostanában a tévtanítókról, eretnek hittételekről, új pogányságról, az erőszak és vérmitoszáról. A pápa külön syllabusban szólítja fel a katolikus tudósokat, írókat és szónokokat, hogy

küzdjenek meg a tévtanítók kárhozatos tanaival.

Korunk tévedései ellen szólítja küzdelemre a tudomány és irodalom katolikus művelőit. XII. Pius pápa felhívása a katolikus világban s különösen Franciaországban nagy fel-tűnést keltett s még erőteljesebb harcra senkentette a kato-likus írókat a modern herezisek ellen. A politikai élet mostani izgalmas napjaiban még nem méltatták eléggé a sylla-bus hét pontját, mely összegezi az áltudományosság mezébe öltözött tévtanításokat. A pápa figyelmezteti a katolikus tu-dósokat, hogy tévedés:

1. hogy az emberi fajok annyira különböznek egymás-tól, hogy a legalacsonyabb rendű faj távolabb van a legma-gasabbrendűtől, mint a legmagasabbrendű állati fajta,

2. hogy minden eszközzel fenn kell tartani a faj külön erejét és vértisztaságát,

3. hogy a vérből származnak az ember intellektuális és morális tulajdonságai,

4. hogy a nevelés főfeladata, hogy ápolja a faji karak-tert és izzó fajszeretetre nevelje az embereket,

5. hogy a vallás alá van vetve a faj törvényeinek,

6. hogy a jogrend eredetét a faji ösztönre kell vissza-vezetni és

7. hogy minden ember teljesen az államtól függ s hogy minden jogot az állam kegyelméből kapott az ember.

E tévedések ellen a tudósok meg is állják a helyüket, derekasan. De különösen Közép-Európában kell a keresz-tény íróknak nagy bátorsággal a hit, a szabadság és az em-beri méltóság védelmére fölkelniök, hiszen

a szolgaságot hirdető átkos új vallások leginkább itt fenyegetnek elnyeléssel s itt dühöng leghevesebben ez a féktelen agitáció, az új pogányságok dühös rohama.

A keresztény írók és szónokok védőszentje Szalézi Szent Ferenc, akit éppen a mostani pápa küldött a mi segít-ségünkre. Védőszentünk erre figyelmeztet minket:

„Ajánlok nagy és rettenhetetlen bátorságot!”

S az igazak, a tiszták, kiknek tudományát a Jó-Tanács Anyja vezérli, a bölcs keresztények el is fogadták a szent püspök ajánlatát. Nagy és rettenhetetlen bátorsággal védel-mezik azt az igazságot, mellyel a pogány tévtanítók földul-ni és szétszaggatni szeretnének, gyakran igen galád esz-közökkel.

„Az eretnek, ki Téged elhagyott, nem tudja, mint szakadt el forradalma, csak forgatja okatlan okoskodását s földulja műveid okos vonását“ — mondja szeliden Paul Claudel a tévtanítókról. Igen, a rendet akarják földulni, az Isten „okos vonásait“ akarják eltorzítani a földön, Krisztus keresztségét torz keresztékké nyomoritják s

a keresztény szabadságot egy öncélú szüntelen diszmenetbe akarják szervezni, holott az ember célja nem a rohamosztag, hanem önmaga.

Az ember önmagának célja és természeténél fogva szabad — ez a kereszténység hirdetése, ez Aquinói Szent Tamás szava. Jó lesz e szavakat a totálítás ámokfutóival szembe szegezünk, hirdetnünk kell e szabadságot bátran és fáradhatatlanul, mint példaadó védőszentünk, aki bátran prédikált akkor is, amikor mindenki megfutamodott.

Nem kényelmes dolog az igazságért szenvedni. Nem könnyű a szabadságot hirdetni rossz időben. III. Ince pápa jut eszünkbe, aki az álmosokat, a kényelmeseket 1204 május 31-i levelében így ostromozta:

„Akikre az Úr nyájának őrizetét bizta, elhanyagolják azt. Mig az igazak az ellenséggel harcban állanak, ők alusznak és meglapulnak. A pásztorok bérencekké lettek, hasznukat lesik és nem védelmezik meg juhaikat a ragadozó farkasoktól, nem állnak erős falként az ellenséges betöréssel szemben, hanem pusztulni hagyják nyájukat.“

Kemény szavak, melyeket csak Krisztus földi Helytartója mondhat ki.

Micsoda boldogság a fenyegetett keresztény világnak, hogy Szentatyánk a mostani syllabust nem ilyen meglapulónak, hanem a bátrak és tiszták dicső seregének küldhette meg castelgandolfói magányából a készséges bölcseknek, akik bölcsen és készségesen verik vissza a szegény népet nyomorító tévtanokat.

Mert az új távtanok valóban nyomoritanak, noha a nyomorból keltek ki egy „új világ“ hazug ígéretével, eredetük a testi nyomornak ama legelső foka, melyen már a lélek is veszedelembe kerül. Erre figyelmeztet a Quadragesimo Anno kezdetű enciklika: minden embernek joga van az anyagi javakra szükséglete mértékéig. Ezért a jogos igényért küzd a kereszténység, ezért az igazságos bérért, ezért az igazságos elosztásért.

Ha igazán akarnák az emberek s főként, ha a keresztények igazán akarnák, ez meg is valósulhatna.

Akkor meggyógyulna mind az a nyomor, mely a pogányság és az erőszak melegágya, a pogányságé, melyből megint csak nyomor és erőszak burjánzik.

Nem lennének falánk gazdagok és megcsalt, éhező szegények, ha a világ valóban elfogadná Krisztus és az Egyház parancsait.

A nép nem eretnek, a nép nem pogány: a nép szegény, elégületlen és élni szeretne. Nem hallja az igaz szót, csak a tévtanítók ígéreteit, nem lát példát, csak a torz-keresztves-tézeket.

Azért kell nekünk nemcsak oktatnunk, hanem példát is mutatnunk. A mostani nehéz idők, a mostani átkos eret-nekségek a XIII. századbéli albigens tévtanokra emlékez-tetnek. Ez időben is a szegény nép egybelől ugyancsak a nagy pompát, másfelől ugyancsak a maga fájdalmas nyomo-rát látta s az akkori nyilas-albigens agitátorok is ezért gyuj-togatták a „harc“-ra. Akkor is honnan tudhatta ez a sze-gény nép, hogy az igazság megtagadása s a bölcs erények megcsufolása nemhogy segítene a nyomoruságon, de máso-kat is még inkább megnyomorít? S nem is tudja meg a sze-gény nép az igazat, ha nem jön a térítők mestere, az „Úr embere“: Domonkos. Tudott ő vitázni, de tudott példát is adni. Példát mutatott mindenkinek, nekünk is, minden időre.

Amikor a megyéspüspök egyszer diszkuszióval és nagy pompával akart megjelenni egy hitvitán, így kiáltott fel az Apostoli Domonkos:

„Nem így, szent Atyám! A tévelygőket inkább alázatos-sággal és jámborsággal kell meggyőzni, nem pedig szóval és külső pompával. Vértessük fel tehát magunkat imádság-gal és menjünk alázattal és mezitláb a Góliát ellen.“

Menjünk mink is a szegénység jeleivel a szegények köz-zé: mutassatok példát a szegényeknek, akik valamit várnak: végső pusztulást vagy jobb világot. Csak arra várnak, hogy legyen már valami velük. Az igazság hirdetői az igazság példáját is vigyék magukkal, különben az új Góliátok, az új tévtanítók hatalmába esik az igazság nélkül szűkölködő szegény nép. Mert bizony mindenkinek szabad annyi rosz-szat tenni, amennyit akar, ott, ahol mindenki nem tehet annyi jót, amennyi neki tetszik. Ezt a jót, ezt a valódi jót, a társadalom üdvét akarják megsemmisíteni a hamis prófé-ták és a magukat koszoruzó „vezérek“, akikről sokan azt hiszik, hogy a tett emberei, holott csupán szeszélyesek, vagy közönséges izgatók. Azt hiszik, hogy tettek valamit, holott csupán sok zavart okoztak.

Aki a népet meg akarja menteni az inségből és e tévtanítók, e hamis próféták hatalmából, az igaz szó mellé igaz példát is mellékeljen, jó szó mellé, jó példát és jó törvénye-ket. Mert a rossz törvények teremtik a rossz népeket. (h--b)

— AZ 1-ES AUTOBUSZ ÚJ MEGALLÓHELYE. A gép-üzemigazgatóság közli a nagyközönséggel, hogy az Avram Iancu téren, a Kramarovics börönd-üzlet előtti rendes auto-busz megállót megszüntette. A városi társasgépkocsik a jö-vőben az 1-es vonalon ezt az eddigi megállót kihagyva, a Moise Nicoara ucca sarkán állnak meg, ahol egyébként a más vonalokról érkező utasok átszállása is történik.

A polgár panasza ...

Az aradi **Közművelődési Palota** pompás könyvtára büszkesége az aradiaknak és különösen azok számára jelent szellemi táplálékkal dusan terített asztalt, akik még rendelkeznek olyan idegállapottal — ebben a zaklatott, hájszolt világban — ahhoz, hogy felkeressék a könyvek tárházát. Az alábbi sorok éppen ezeknek a panaszát tartalmazzák és kérelmet arranézve, hogy

a kulturpalotai könyvtár zental minél többet, minél többször és hosszabb ideig álljon naponként a közönség rendelkezésére.

Ugyanis renoválás, takarítás, vagy hasonló megokolás miatt a könyvtár gyakrabban áll zárva, mint eddig, amit sok-sok lelkes könyvtárlátogató panaszol, ezenkívül pedig azt kéri az olvasóterem közönsége, hogy

tegyék lehetővé a vasárnapi könyvtárlátogatást is.

Azok az emberek, akik itt olvasnak, innen, ezekből a könyvekből merítik akár szórakozásból, akár tudományos, vagy más szakmai felkészültséghez szükséges, néha nélkülözhetetlen olvasmányaik anyagát, leginkább vasárnap vehetnék igénybe az olvasótermet. Ezt a szempontot különben már világszerte méltányolják és mindenütt ünnep- és vasárnap is nyitva állanak a közkönyvtárak ajtói, hogy bebocsássák az ünnepet olvasással megszentelő embereket. Nos, a kívánság éppen az, hogy ez a szempont Aradon is érvényesüljön.

Ne alkalmazzák itt a más vonatkozásban bevezetett munkarendet, szüntessék meg a weekend-szünetet és a vasárnapi munkaszünet kérdését is hidalják át a tisztviselők szolgálatos-rendszerének alkalmazásával.

Hiszen ezt a rendszert tulajdonképpen a városházán is alkalmazzák, mert a városi ügyvitelnél is nélkülözhetetlen kellék legalább a szolgálatos tisztviselők jelenléte akkor, amikor egyébként szünetel a munka. Természetes, hogy a vasárnap szolgálatot teljesítő tisztviselő azután a hét más napján kapna kárpótlásul szabadságot. Meggyőződésünk, hogy a **Közművelődési Palota** nagyműveltségű, kitünő igazgatója, **Nichi Lazar dr.**, csak ugy, mint a felettes hatóság vezetői, **Vlad Alexandru** tábornok-főpolgármester és **Bejan Romulus dr.** polgármester megértéssel fogadják ezt a kívánságot és megvalósítják a könyvtárlátogató közönség régi óhaját.

NAGY IMRE

nőidivat-szalónja az Eminescu ucca 8 szám alatt már teljes gőzerővel dolgozik, hogy kielégítse városunk előkelő hölgyközönségének rendeléseit.

A fővárosban nem ismerik a munkanélküliséget, nincs üzleti pangás, — az emberek bizakodók és dolgoznak

Aki, mondjuk öt esztendeje járt utoljára Bucureștiben, szinte meg sem ismerné ezt a várost. București akkoriban élte az átalakulás utolsó napjait, hatemeletes ultramodern palota mellett régimódi, kétemeletes házakat láthatott, bekerített üres telket, amelyet rokokó villa követett, majd újabb ötemeletes palota. Sok nehézséggel küzdött még ez az éppen megszülető világváros, kívánni valót hagyott hátra a közlekedés és a köztisztaság és sok más mindent figyelhett meg ebben a vonatkozásban a szemlélő.

Ma mindez eltűnt.

București határozottan világváros, amelyben meglep a rend, a rendezettség, a tisztaság,

világváros, amely előnytelen fekvése ellenére is szép, vonzó Metroplis. Jólesik belekeveredni abba a pezsgő életbe, ami a mai Bucureștit jellemzi, jólesik élvezni modernségét, szép vonalú új házsorait, elnézni a szédítő forgalmat, ami felett ma már tökéletes pontossággal működő forgalmi rendőrség őrökdi. BCU Cluj / Central University Library Cluj

Szint, mozgalmas eseményszerűséget jelentő jellegzetességei vannak ennek a nagyvárosnak,

mint például a régi Bucureștiből gondosan megőrzött néhány szűk ucca eleven nyüzsgése, az amerikai nagyvendéglők mintájára felállított 1—5 lelés étkezdék, amelyeknél ugyanaz a vállalat tizenöt nagy üzletet tart kézben és villannyal fűtött kocsikon látja el az éttermeket egy központi konyháról.

A mozgóképszínházak közül a kisebbek is nagyobbak, mint akármelyik környező ország fővárosában a legnagyobbak, állandóan zsufoltak és fényreklémjaik vidáman csillognak a bucureștii éjszakában.

A színházak ugyan kicsinyek, viszont a szinpadi technika igen fejlett és sok a magyar szindarab. Főképpen a próza az, ami műsoron van, a zenésjáték, operett, a vidék kedvence.

București repülőtere a maga méreteivel és berendezésével megkap.

A parkok szépek és rendezettek, a nagy körutak zsufoltak és közönsége bárkit kielégíthet. A Calea Victoriei üzletei párisi fényben pompáznak, egészben véve pedig fiatalos jókedvével és lendületével ez a világváros életerőről, egészséges gazdasági vérkeringésről, s további fejlődési lehetőségekről tesz tanubizonyságot.

**Magyar szemmel nézve is sok, különös érdekessége van
Románia fővárosának.**

Igy például megállapítható, hogy a Calea Victoriei üzleteinek jelentős része magyar vagy Erdélyből Bucureştibe került román kereskedő kezében van. Egymás mellett magyar tulajdonos kezében lévő ékszer-, ötvös-, szőrme-, női ruha- és iparművészeti üzletek sorakoznak és örömmel állapítható meg:

Bucureşti nem járt rosszul ezekkel a fogadott gyermekeivel.

Vállalkozó szellemem és ügyes üzletpolitikán kívül a város iránti őszinte szeretetet vittek ezek az üzletemberek; vállalkozók Bucureştibe, megbecsülést és ragaszkodást a város iránt, amely kenyeret biztosít számukra és amelynek fellendüléséhez olyan nagy mértékben járultak hozzá. Ez a szellem a tökéletes megértés megnyilatkozásában csendül ki, mert Bucureştiben nem ismerik az első-, másod- vagy éppen harmadosztályú állampolgárok megkülönböztetését.

Megbecsülnek mindenkit, aki dolgozik és munkájával hozzájárul a város fejlődéséhez.

Itt nem akad olyan ember, aki tiltakoznék a magyar szó ellen, nem létezik „kisebbségi probléma”, sőt általános jellegzetesség, hogy a gazdasági életben éppen úgy, mint a közhivatalokban második és harmadik nyelven is szívesen állnak a közönség rendelkezésére, a románon kívül. Ez különben bizonyos vonatkozásban természetes is, hiszen ebben a városban hatalmas az idegenforgalom és érthető, hogy

mindenki készséggel beszél azokkal, akik akár, mint turisták, akár mint az ország gazdasági életébe kapcsolódó gazdasági tényezők látogatnak el Bucureştibe.

De ezen túlmenően, egyenesen szívélyes a viszony a nem bennszülöttek és elsősorban a kisebbségek viszonylatában. Megbecsülik a kisebbségeket, tudják és elismerik, hogy jó munkaerők, megelégedéssel veszik tudomásul, hogy beleilleszkednek az élet menetébe, senki sem háborítja hát őket, ellenkezőleg,

szívesen veszik szolgálataikat és igyekeznek minél jobb kapcsolatokat teremteni feléjük.

A gazdasági élet vérkeringése felvitte, letelepítette és évek során át meggyökeresítette a fejlődés természetes folyamatát követő munkaerőket, vállalkozókat, kereskedőket. Az ország fővárosa gyűjtötte és gyűjti össze a gazdasági javak elosztásának, a közigazgatásnak, az ipari termelés szabályozásának hivatalos és nemhivatalos szerveit, különben pedig

az ökiráltság egész területén erősen érezhető a magyar, főképpen pedig székely beszivárgás.

Öszintén megállapítható, hogy nem háborgatják, nem bántják a magyarokat, s számos olyan hősi emlékmű található itt bent az országban, ahol

a magyar halottak neve is ott szerepel a románokéval együtt.

Sok hősi temetőt tart rendben a román katonasírokat gondozó szövetség is. Az ókirályságbeli református papság, de a katolikus is, szinte teljes egészében a székely. Nincs is ezen sok csodálni való, hiszen rengeteg nyom és vérségi jelek mutatnak arra, hogy valamikor, a magyar-török harcok idején tizezrével maradtak itt magyar vitézek, kiki valamilyen ok miatt, egy-egy asszony kedvéért, vagy mert sebesülten nem tudtak menekülni, megbujtak a parasztnál a közös ellenség, a török elől. Ploesti vidéki falvakban Szabó, Kovács, Kiss, Nagy, Szamadó, Vitéz, Pál s számos ősi magyar név elrománosodott formája hirdeti, hogy az ismeretlenségbe vesző ősök Magyarországból származtak...

Ez az a környezet, amelyben a bucuresti megértés szelleme kitenyészett.

A fővárosi vendéglők legnagyobb részében nyugodtan rendelkezhet a vendég magyar nyelven, legtöbbször megértik. Talán különösen hangzik annak, aki nem ismerős a helyzettel, de így van: az idei nyáron a magyar bluzok és pruszlikok vezettek divatban Bucurestiben. Született, előkelő román hölgyek viselték a magyar-pártás nyári ruhákat, mellénykéket.

És mindez, örömmel állapítható meg, nem ártott, sőt csak használt Bucurestinek, ahol mindenki jól érzi magát.

Ez a hatalmas világáros a jóhangulat, a gazdasági élet pezsgéséből fakadó kedélyesség Metropolisza.

Nem, itt hiába keresné az ember az állandó szomorkás hangulatot, ami annyira megmérgezi másutt a léggözt. Igaz, hogy a bucurestieiek alaptermészete is a kedélyességre, barátságos szivélyességre hajlik, amihez azután mindenki szívesen hozzáigazodik. Különösen, ha megfelelő kereseti lehetőség kínálkozik. Ez pedig igenis kínálkozik.

Bucurestiben nem ismerik a munkanélküliséget, nincs pangás, nincs siránkozás sem.

És ami a legfontosabb, ebben a városban a kisemberek is megtalálják a megfelelő forrásokat és életszükségleteiket ennek megfelelően, jószínvonalon és olcsón kielégíthetik. Igaz, hogy a belváros legtöbb üzlete drágábbnál drágább árukkal zsufolt és az áráktól itt a vidéki kifizetésű ember egyenesen megijed, de egyrészt a bucurestii fizetések általában magasabbak, mint vidéken, másrészt kezdve az olcsó és jó vendéglők sorozatától végig, a közszükségleti cikkek kielégítésének minden vonatkozásában meg vannak az olcsó bevásárlási források. Bucurestiben a harmadrendű éttermek is olyanok, mint vidéken sok helyütt az elsőrendű éttermek és ez a megállapítás minden vonatkozásban érvényesül.

Íme, ez a mai Bucuresti, színeivel, mozgalmas életével, friss pezsgésével. Ugy, amint az egy ilyen valóban röpké pillanattfelvételen megörökíthető.

terjesztenek a lelkiismeretlenül szerkesztett üzleti hirdetések

Sok panasz merül fel Aradon — és ujabban Erdély több városában is — a kereskedők részéről bizonyos hirdetések ellen, amelyek egyenesen

kimerítik a rémhírterjesztés fogalmán kívül a tisztességtelen verseny minden ismértvét.

Ezek a hirdetések, amelyek fenyegető rémként vázolják a már eddig végbement és még ezután fenyegető áremelkedéseket és arra intik a közönséget, hogy

idejekorán és csak ettől meg ettől a cégtől szerezze be szükségleteit,

ahol még — állítólag — áremelkedés előtti áron vásárolható minden — a szakmához tartozó — árucikk.

Az ilyentermészetű hirdetések a jövőbelátás tudományával dicsekednek és félvállról azt is hirdetik, hogy mit kormányintézkedés az áremelkedések megakadályozására, mit hivatalos felhívások a közönséghez, hogy ne rohanja meg pánikszerű vásárlási lázzal az üzleteket, mindez semmit sem jelent, mert mi igenis tudjuk, hogy az árak növekvő áradata még tovább emelkedik.

Minél jobban megrémíteni a közönséget, minél alaposan megijeszteni a jóhiszemű embereket, — ez ennek a hir-

detés-kampánynak a lélektana.

Nem vonjuk kétségbe, hogy minden kereskedőnek jogában áll az összes rendelkezésre álló eszközökkel fokozni üzletforgalmát. De ezek az eszközök nem mehetnek túl a kereskedői etika határain és még kevésbé a törvényszabta kereteken!

És még valamit. Talán célszerű lenne ellenőrizni azt is, mennyivel adják olcsóbban az ilyen fogásokat alkalmazó kereskedők áruikat, mint a többi üzletek, amelyekkel szemben „**olcsóságukra**“ hivatkoznak. Érdekes lenne megtudni, mennyiben használják ki a nagy szavak álarca mögé rejtőzve eme bizonyos „**Olcsó Jánosok**“ a maguk keltette rémületet s mennyi felárat számítanak jóslataik után, amelyek a rémhírterjesztésről szóló törvény szellemére fittyet hányanak...

Fényképész sok van, de gyermekfényképész csak:

Székely André

Arad, Bulevardul Regina Maria No. 22.

Az árdrágítás nehézsúlyu bajnokait el kell tiltani az export-üzletek lehetőségeitől!

A kormány megkezdte a drágaság elleni háborút és az árak emelkedését — régi tapasztalatoknak megfelelően — elsősorban ott kívánja megakadályozni, ahol a bajok forrása rejlik:

az árucikkek előállításánál teszi lehetővé az áruüzérkedést.

Ezt a célt szolgálja a legrobbart kartelbizottság összehívása, mert illetékes helyen nem tűrik, hogy az érdekcsoportok, kartelek, hasonló gazdaságpolitikai csoportosulások kihasználják egyrészt az általános gazdasági helyzetet, másrészt pedig azt az előnyt, amit karteltömörültségük jelent.

Ez így rendbenlévő is, azonban rá kell mutatnunk arra, hogy a bajok forrása tulajdonképpen nem csupán itt keresendő, mert hiszen a közszükségleti cikkek forrása sem ez végeredményében. Rá kell mutatnunk arra, hogy a drágulási hullám már megmutatkozik azokban a cikkekben is, amelyekben legnagyobb bőségnak kellene mutatkoznia: a mezőgazda Romániában drágul az élelmiszer is.

Hogyan lehetséges az, hogy míg Európa országainak éleltárhiányait az ország termelvényeiből egészítik ki, míg ezer és ezer élelmicikkel zsúfolt vasúti kocsik szállítják külföldre a romániai falvak kincseit, addig itt, belföldön minden vonalon emelkednek az árak?

Elsősorban éppen ezeknek a termelvényeknek vonatkozásában. Hiszen azt csak nem kell külön megemlíteni, hogy a kivitel áldásai nyomban súlyos és egyre elviselhetetlenebbé váló teherré változnak nyomban, amint ez a kiszállítás nem a feleslegekből történik. Hiszen azt talán mégsem kell senki figyelmébe ajánlani, hogy a nemzetközi gazdasági és külkereskedelmi kapcsolatok nem jelenthetik a belföldi szükségletek mellőzését...

Mert, ha valóban az Európában mutatkozó élelmiszer-szükségletre való számítás drágítja a belföldi árakat is, akkor ez egészen más szempontból bírálendő el. Ha a hadviselő felek és a készleteik kiegészítésében sokszor akadályozott semlegesek élelmicikk-kereslete a megengedetten túl veszi igénybe az ország termelőerejét, akkor igenis, az áremelkedés elleni harc első intézkedése a kivitel alapos megrendszabályozása lehet csak. Különös tekintettel arra, hogy az ilyen kiszállítási üzérkedések nem jelentenek általános nyereségi lehetőséget. Kis csoport nyeresztkedését sinylí meg az egész ország és míg a külföld méregdrágán fizeti meg romániai búzát, sertést, zsiradékokat, marhát és egyéb termelvényeket, addig az ország össztlakosságára

csak a belföldön mutatkozó drágulás teherétéle hárul.

Kiméletlen eszközökkel meg kell akadályozni, hogy mi, a romániai kisemberek, fogyasztók fizessük meg az európai háborúra spekuláló üzerek üzleti hasznának karmatait.

Amint már több ízben rámutattunk: a fogyasztóréteg az ország lakosságának legalább 98 százalékát jelenti, a mezőgazdasági termelés viszonylatán kívül. Megengedhetetlen tehát, hogy az ipari termelésben érdekelt aránylag kis csoport kiméletlenül és korlátlanul kihasználja ezt a tulajdoni többséget. De ugyanennyire megengedhetetlen az is, hogy az üzerek visszaéljenek a kiviteli lehetőségek időszaki konjunkturájával. Nincsenek azok a nemzetközi kötelezettségek, nincsenek azok a mellékszempontok, amelyek indokoltá tennék a kiviteli tulkapásokat és mivel minden nemzetközi kötelezettség csak az ország érdekeinek határáig terjedhet, szögezze le végre a kormány, hogy exportálni csakis az ország feleslegeiből lehet!

— **GOMBOŞ ULPIU TRAIAN BUDAPESTI SAJTÓ-ATTESE.** Néhány héttel ezelőtt a román félhivatalos távirati iroda, a **Rador** budapesti tudósítójának szerződtette **Gomboş** Ulpiu Traiánt, az ismert nevű erdélyi ujságíró. **Gomboş**, aki az impériumváltás után a nagyváradi divízióparancsnokságon teljesített szolgálatot, mint aktív kapitány került érintkezésbe Várad társadalmával. Később itt telepedett le, társadalmi vonatkozásai elmélyültek, s leszerelvén, előbb **Moşoiu** tábornok-miniszter kabinetfőnöke volt, majd ujságírói pályára lépett. Magyar nyelvtudása és közvetlen magatartása kisebbségi körökkel is kedvező relációkat teremtett számára. Érthető, ha ilyen körülmények között fokozott érdeklődést kelt az a hír, hogy **Gomboş** Ulpiu Traiánt a külügyi kormány a budapesti román követség sajtóattaséjává nevezte ki. A pesti fontos sajtótevékenységet most ez a nagyon tekintélyes munkakör váltja fel és **Gomboş** elfoglalja azt a pozíciót, amelyet két évtizeden át immár főkonzullá kinevezett **Balta** Mózes látott el, aki a pesti diplomáciai kar egyik legnépszerűbb és legszolgálatkészebb tagja volt, s különösen a magyar ujságírókkal és művészekkel a legszívélyesebb viszont tartotta fenn. Bizonyos, hogy a közvetlen egyéniségű koncilliáns modoru **Gomboş** Ulpiut is ez a felfogás fogja irányítani, annál is inkább, mert hiszen az erdélyi sajtóélet egyik kombattáns munkatársa lévén, jól ismeri a román és magyar ujságírási összes relációit.

Nyugodtan a fogához verheti a garast,
MENTHONAL
fogpasztával ápolja.

Német vagy francia?

A francia származású bánági németek mozgalmának hiteles története

(Temesvár.) Amikor a lett és esztországi németeknek a harmadik birodalomba megkezdődött visszavándorlása nyomán az a hír terjedt el, hogy **Hitler** kancellár az összes délkelet és déleuropai országokban élő németek visszatelepítését is tervezi,

nemcsak a Bánágban, de a külföldön is olyan hírek keltek szárnyra, amelyeket joggal lehetett fantasztikusnak minősíteni.

Egy angol lap azt írta, hogy azok a bánági németek, akik az őshazába való visszatérésről tudni nem akarnak, külön egyesületet alakítottak és a tagok száma már elérte a százezret. Egy másik, Temesvárt megszületett hír szerint a bánági németek körében nagy mozgalom észlelhető, amely a francia népcsaládhoz való visszatérés jegyében indult meg és kezdeményezői azok, akiknek a Bánágba bevándorolt ősei francia származásúak és akik most csak azért ébrednek francia eredetük tudatára, hogy kibujhassanak az esetleg idővel kötelezővé való visszavándorlás elől. A hírek szerint **Frecot** István dr., a francia származású temesvári ügyvédnek kicsiny és intim francia köre az események hatása alatt olyannyira megnagyobbodott, hogy a tagok száma már túlhaladta a négyszázat.

Mindezek a kőzsa mondanivalók arra készítették, hogy behatóan foglalkozzunk a kérdéssel és megállapítsuk, **hogymi az igazság a bánági francia mozgalommal kapcsolatban.**

Természetesen, mint a legilletékesebbet, **Frecot** István dr.-t kerestük fel, aki készségesen tett eleget kérésünknek és részletesen nyilatkozott a kérdéstről. Az ügyvéd, akinek ősei Elzászból származnak és eredetileg **Frecau** volt a nevük, a következőket mondotta:

— Elsősorban is meg kell cáfolnom azokat a híreket, mintha én valamilyen francia körnek elnöke volnék és ennek a körnek tagjai a németek visszatelepítési híreivel kapcsolatban megszaporodtak.

Nem vagyok semmiféle francia kör tagja és nem is voltam.

Annyi viszont tény, hogy a francia származású bánági németek között mozgalom indult meg. Ezt a mozgalmat azonban nem a visszatelepítéssel kapcsolatban felmerült hírek és találgatások születték, hanem sokkal régiebb eredete van.

Amikor megalakult a Nemzeti Ujjászületés Frontja,
a szászok elérték, hogy az egész romániai németiség,
mint egy teljes és zárt népközösség legyen tagja a nemzeti ujjászületés arcvonalának, az ő vezetésük alatt.

A Bánságban a reakciót ez váltotta ki. Ugyanis a bánsági németiség egy része, amely nagyjában a francia származású németekkel azonosítható,

nem látta szívesen, hogy a vezetés a nemzeti szocialista elveket valló szászok kezében van.

Ezek a németek valamennyien mérsékelt elemek és — jómagammal együtt — az egykori **Volkspartei** tagjai voltak. A **Volkspartei** mindaddig, amíg működött, mérsékletről tett tanúságot, nem éllazte ki a helyzetet a magyarsággal sem politikai, sem vallási téren. A volt **Volkspartei** tagok annyira kényelmetlennek érezték a szász vezetést, hogy

felmerült a terv, külön pártot vagy testületet alakítani, amelyben a mérsékelt elemek foglalnának helyet és amely kifejezésre juttatná politikai elveiket és világnemzeti felfogásukat.

A tervnek igen lelkes hívei voltak és engem is felkerestek, hogy abba bekapcsoljanak. Én azonban nem vállaltam a nekem szánt szerepet, sőt, igyekeztem a terv híveivel megértetni, hogy ha elgondolásuk megvalósulására törekednének, csak ártanának a bánsági németiség azon részének, amely velük rokonszenvez. Szembeállítanák őket a bánsági németiség azon tömegeivel, amely a népközösségbe tömörültek, kellemetlenségnek tennék ki őket és nem utolsó sorban azt a vádat is hangoztathatnák ellenük, hogy megbontották a németek egységét. Érveim hatottak és a külön tömörülésből semmi sem lett.

— Amikor az eszt és lettországi németek megkezdett visszatelepülése után olyan hírek keltek szárnyra, hogy a romániai németek visszatelepítésére is sor kerülhet a mozgalom újból feléledt, de most már határozottabb formában.

Azok a bánsági németek, akik francia származásúak, erre a származásra való hivatkozással már eleve kijelentették, hogy a visszatelepítésről nem akarnak tudni és egyedüli óhajuk, hogy továbbra is a Bánságban maradhassanak, amelynek földjében őseik pihennek.

Ez az óhaj gyakorlati kifejezést nyert **Mebes** barackházi földbirtokos akciójában, aki ilyen értelemben irt Párisba, a francia kormánynak, felhíván figyelmét a Bánságban lakó francia származású németekre. Hogy Párisban **Mebes** levelet elolvasták, bizonyosság erre az, hogy

a francia kormány a mozgalomról értesítette bucureştii követségét, amely viszont Boullen Pierre temesvári francia konzulhoz fordult felvilágosításért.

A hivatalos érdeklődés francia részről ennél a pontnál megállott, a mozgalom azonban nem lanyhult el, amit úgy ér-

tek, hogy még mindig sokan érdeklődnek, mi lesz a visszavándorlással és kijelentik, hogy ebben az esetben ők francia származásukra való hivatkozással itt maradnak. Engem igen sokan keresnek fel ebben az irányban, de természetesen én is csak, mint magánember felelek kérdéseikre.

Eddig **Frecot István dr.** nyilatkozata, amelyhez kiegészítésképpen a következőket fűzhetjük:

A világháború után nem hivatalos helyről érdeklődés kezdett megnyilvánulni azon bánsági németek iránt, akiknek bevándorolt ősei francia származásúak. Főleg francia ujságírókat foglalkoztatott ez a kérdés és többen fel is keresték azokat a bánsági falvakat, ahol francia származásúak laknak. A francia ujságírók csak az illetők neveiről állapíthatták meg a francia eredetet, beszélni ellenben velük nem tudtak.

Megállapíthatták továbbá a francia ujságírók, hogy a francia leszármazottak megőrizték a francia faj külső jeleit és gondolkodásukban, felfogásukban elütnek a német vérű bevándoroltaktól.

Ez volt azonban minden és további érdeklődés erről az oldalról nem is történt, hivatalos francia részről pedig egyáltalában nem történt ilyen irányban tapogatózás.

Ami már most a francia származású bánsági telepéseket illeti, **Frecot István dr.** szerint a bevándoroltak negyed része volt francia és a legutóbbi romániai népszámlálás alkalmával mintegy 30.000 bánsági német telepese írta be az etnikai származásra vonatkozó rovatba: **francia**. Romániában **Nagyósz** és vidéke túlnyomó részben francia letelepülés, de vannak más északkeleti községek is, ahol francia bevándoroltak utódai élnek. A legtipikusabb és egyben legtisztább francia letelepülés Jugoszláviában van, **Nagykikinda** és **Zombolya** között, ahol három francia község létesült a XVIII. század végén: **Saint Hubert**, **Charleville** és **Seultour**. Ennek a három községnek alapítói elszászi franciák voltak, akik francia papot hoztak magukkal és csak később németesedtek el a viszonyok kényszerítő hatása alatt. **Frecot István dr.**, mint ereklyét őriz két francia imakönyvet a XVIII. századból, amelyeket ősei használtak és amelyben érdekes feljegyzések találhatók. (b. gy.)

B É L Y E G Z Ó K E T

olcsón, jól és
azonnal készit

Stampa

bélyegzőgyár, Arad,
Str. Eminescu 12.

Csak az árak olcsók, minőségeink változatlanok

GOLDSTEIN LAJOS

mélyen leszállított árakon nagy választékot nyújt kosztüm és kabátujdonságokban, selyem és mosóáruban.

Str. Bratianu 2.

Szélhámosok

garázdálkodnak az ékszerkereskedelemben

Az utóbbi időkben, az általános gazdasági helyzet következtében, megélenkült a kereslet a nemes drágakövek iránt. A kereslet emelkedése természetesen áremelkedést eredményezett, ezzel párhuzamosan azonban olyan más vonatkozású konjunktúra-üzérkedés kezdődött, amely tulmegy a kereskedelmi becsületesség határán, sőt egyenesen ellene van. Az a helyzet, hogy a drágakő konjunkturát zavarosan halászók használják ki, akik ügyüknek alaposan kihasználják a jóhiszemű közönség tájékozatlanságát és nagy kárára vannak a tisztességes ékszerészeknek.

Azok a konjunktúra-lovagok, akik erre az üzletre „álitották be” magukat, kiszimatolják,

kit lehet rábeszélni arra, hogy vagyonát, vagyonának egy részét, vagy csak megtakarított pénzét drágakövekbe fektesse.

Különböző mesékkel, a legfantasztikusabb kitalálásokkal keresik fel azután a kiszemelt áldozatot, akinek előadják, hogy az egyetlen biztos értékszilárdítási vállalkozás a drágakővásárlás. Alkalmi vételt kínálnak, amit azután gyönyörű mesékkel igyekeznek hihetővé tenni, közben pedig — igen gyakran —

hibás drágaköveket

mutatnak be, azt mesélve, hogy a világ legszebb tüzü, legpompásabb nemes köveit hozták el, hogy potom pénzért felkínálják. Természetesen ékszerészekre hivatkoznak, dobálóznak a szakértők nevével, a vevő pedig megszedül, nem akarja elszalasztani az „alkalmi” üzletet és megveszi a felkínált követ, vagy köveket, amelyeket azután csak utólag mutathat be szakértőnek. Ilyenkor rendszerint kiderül, hogy a jóhiszemű vagyonmentő alaposan ráfizetett az üzletre, mert az a jobbik eset, ha csak tulfizette az egyébként értékes drágakövet. De az is igen gyakran előfordul, hogy kiderül:

szinte teljesen értéktelen, hibás darabot szózott el az „élelmes” alkalmi eladó,

aki tönkrement bankigazgatók és szorult helyzetbe került lengyel menekültek kincsesládáinak remekeiként tüntette fel az „ugyszólván ingyen” kínált ékszereket.

Nem mondjuk, hogy minden drágakövet kínáló ügynök szélhámos. Ellenkezőleg. A tisztességes ékszerkereskedelem megbízhatóságát bizonyítja legjobban a most lábrakapott konjunktúra, amelytől nem lehet eléggé óvni a jóhiszemű közönséget.

A hivatali tulbuzgóság

többet árt, mint használ! . . .

(Nagyvárad.) A nyílt, de jóakaratu bíráló — az egészséges államélet eme nélkülözhetetlen kellékének — szükségességéről emlékezett meg a közelmúltban Constantin Argetoianu, Románia miniszterelnöke. És ebből az alkalomból a kormányelnökhöz intézett cikkében mutatott rá Pamfil Şeicaru, a neves román közíró arra, hogy

a panaszokat, sérelmeket csak úgy lehet orvosolni, az állami közigazgatásban közérdekű ujitásokat és intézkedéseket csak úgy lehet eszközölni, hogy figyelembe veszik és lehetővé teszik a panaszoknak, kívánalmaknak a sajtó útján való nyilvánosságrahozatalát.

Pamfil Şeicaru cikke valóban a közérdeket szolgálja, mert a sajtó nyilvánossága az a legmegfelelőbb fórum, ahol az ilyen természetű panaszok letárgyalhatók, másrészt a legjobb fék bizonyos tulkapások, kilengések megakadályozására. És mivel ez így van — és valóban így van, — úgy érezzük, közérdeket szolgálunk akkor, amidőn alábbi észrevételeinket elmondjuk a legaktuálisabb kérdés, a drágulás kapcsán.

Igaz ugyan, hogy az itt elmondandóknak nincs szerves kapcsolatuk az állandó áremelkedéssel, mégis!

ha itt, ezeken a hasábokon folyamatosan bíráljuk a kereskedelmi életben és a vállalatoknál mutatkozó üzletpolitikát, végre szóvá kell tennünk azt is, hogy mennyi zaklatásnak, mennyi kellemetlenkedésnek vannak kitéve a kereskedők és vállalkozók.

Sajnos, a hatóságok részéről, a törvény szellemének téves magyarázata miatt, nagyon gyakran az ügyvitelbe való beleszólásnak, a szörszálhasogatásig terjedő betekintésnek olyan szelleme nyilvánul meg, ami nem lehet egészséges ösztönzője a gazdasági élet fejlődésének. A legkisebb tisztviselőtől a legfőbb ellenőrző közegekig mindenki jogot nyer arra, hogy akkor, ott, úgy és annyiszor ellenőrizzen, betekintsen az iratokba, könyvekbe, összes számlákba, hogy feltartsák és mukájában akadályozzák a kereskedőt és vállalkozót. Ha nem is követnek el tulkapásokat, a szabályrendeletek és intézkedések olyan korlátlan ilyenirányu jogokat biztosítanak,

a különböző utasítások az ellenőrzés olyan táglehetőségeit nyitják meg, hogy a kereskedők, vállalkozók, valamint más ellenőrzöttek egész nap egyebet sem tehetnek, mint kielégítsék az ellenőrök kívánságát.

Természetesen senki sem vonja kétségbe az állam ellenőrzési jogát.

**Ezekben az időkben inkább, mint valamikor, megokolt
a fokozott ellenőrzés is.**

De talán mégsem lehet ennek a rendszernek célja a gazdasági élet fejlődésének akadályozása, a munka megakadályozása? Mert elképzelhető, hogy az ilyen ellenőrzések nem mennek minden izgalom nélkül. A legkülönbözőbb szempontokból ellenőrzik a kereskedőt, vagy vállalkozót. Most egészségügyi, most forgalmiadó, most repülőilleték, máskor árelőellenőrzés, vagy árurejtegetés címén kérnek és nyernek betekintést a hatósági közegek az ügyvitelbe, mindez pedig — hogy egyébről ne beszéljünk — időt vesz igénybe . . .

Rendszert, jómegszervezett rendszert sürgetünk, amikor szóvátesszük ezt az ellenőrzési tultengést.

Kár a termelő munka időtartamából akár csak perceket is, hát még órákat, elvenni és kár végeredményében mindenkiben gyanus bűnpalástolót sejteni.

Ne álljanak ellendégeként egymással szemben az ellenőrző közeg és az ellenőrzött,

hanem igenis, tegye magáévá az ellenőrzést végző tisztviselő a kormány által újra és újra hangsúlyozott magasabb érdekeket.

A tisztviselő ne végezze gyűlölettel, hanem udvarias-sággal munkáját és járjon el tapintattal, mert utóvégre nem létezik olyan üzlet, vagy vállalat, ahol készakarva ne találhatnának létező, vagy képzelt hibát, a kihágási jegyzőkönyvek tömeges gyártása viszont nem közérdek.

Annyi törvény, rendelet, intézkedés kerül állandóan forgalomba, hogy a kereskedőnek, iparosnak, vállalkozónak valószínű jogtudósnak kell lennie, ha el akar igazodni a paragrafusok utvesztőjében. De igen gyakori az eset, hogy például egy-egy törvény, vagy rendelet megjelenése után maguk a pénzügyi hatóságok is tájékozatlanok a végrehajtást illetően, mindaddig, amíg a pontos utbaigazítások Bucureștiből megérkeznek. Igen ám, de addig senkit sem tudnak tájékoztatni, hiába fordulnak az érdekeltek a legilletékesebb helyi hatósághoz, utmutatást itt sem tudnak adni, úgy hogy amíg a bucureștii magyarázat megérkezik, minden helyi kereskedő, vagy iparos, vagy vállalkozó feltétlen „kihágást” követ el.

Ismételten hangsúlyozzuk, az itt elmondottaknak semmi közvetlen közük az áremelkedésekhez és az árdrágítás elleni küzdelemhez, de hozzátartoznak a mai idők lélektani hátteréhez.

Igazságok az itt felsorolt tények, igazságok, amelyek a kereskedők és vállalkozók jogos sérelmeit világítják meg.

És ezeket a panaszokat az **Ország-Világ** éppen úgy szóvát teszi, mint azokat, amelyek a kereskedők helytelen, drágításra vezető üzletpolitikája és a termelők részéről megnyilvánuló tulkombinált spekuláció hiv életre . . .

Ma, amikor az ideges, türelmetlenségtől feszült közhangulat hullámvásárát a nemzetközi események is fokozzák, a tisztviselői karnak is tudomást kell szereznie arról, hogy az emberek a szokottnál kevésbé békések, idegesek, könnyen felcsattannak. Másrészt azonban

a közönségnek is meg kell értenie, hogy a tisztviselő sem kivétel, éppen olyan része a nagy, ideges és ezer bajtól nyugtalanított közönségnek, mint maga az ügyfél.

A tisztviselő és a „nagyközönség“ egyaránt küzdelmesen, gondoktól terhesen teremti elő a maga és családja számára a mindennapit, ne nézzenek tehát egymásra ellenségekként. A tisztviselőnek inkább, mint valaha, meg kell értenie, hogy ő van a közönségért és nem fordítva, a közönségnek pedig értékelnie kell ezt...

Az egészségügyi hadjárat frontjáról jelentik...

Négy ór uzsonnázott egyik délután az aradi Dacia kávéházban. Kávét fogyasztottak és kedélyesen beszélgettek. Amikor pedig egyikük kávéja végére ért, megdübbenve felkiáltott és utálkozva mutatta meg asztaltársainak, hogy kávéja alján két citrom magot és egy előzőleg elfogyasztott tea félreismerhetetlen nyomait találta. Azonnal az asztalhoz hívták a főpincért, nagy vita indult meg arról, hogyan kerülhetett a két árva citrommag a kávéba és csak természetes, hogy a kávéház személyzete, valamint tulajdonosai mindent elkövettek, hogy elhárítsák a felelősséget.

A rendkívül érdekes és épületes eszmecserenek az asztaltársaság egyik tagja, egy csendőrtiszt vetett véget, aki egyszerűen „lefoglalta“ a poharat és ahogyan volt, kávémaradékostól és teamaradványostól, a két citrommaggal egyetemben felvitte a városi főorvosi hivatalba, ahol dr. Coțioiu Romuald főorvos kezeihez helyezte el vizsgálat és további intézkedések végett.

Coțioiu Romuald dr. főorvos lefolytatta a vizsgálatot és megállapította: mielőtt a kérdéses pohárban kávét szolgáltak volna fel, teát vittek valakinek asztalához és mielőtt a kávét betöltötték volna, a poharat nem mosták ki. Ahogyan volt, a tea maradványaira töltötték a kávét.

A városi főorvos szerint Arad egyetlen elsőrendű kávéházától valóban elvárhatná a közönség, hogy nagyobb gondal, körültekintéssel szolgálják ki. És ha már egyizben a közönségre veszélyes tisztátalanság miatt bezárták, legalább ne kövessenek el olyan mulasztásokat, amelyeknek megállapításáért most ismét 5000 lei pénzbírsággal kellett sújtani a kávéház tulajdonosait.

*

Vlad Alexandru tábornok-főpolgármester és Bejan Romulus dr. polgármester néhány nappal ezelőtt elhatározta,

hogy rajtaütésszerű vizsgálattal állapítja meg, vajjon nem történt-e árurejtegetés az aradi husiparosoknál. **Bejan** Romulus dr. polgármester kérésére **Murgau** Liviu dr. rendőr-kesztor megfelelő hatósági segédletről gondoskodott, ezenkívül pedig az ellenőrző bizottsághoz csatlakozott **Ionescu** S. Petre, az aradi vádhatóság vezető főügyésze. A hatósági bizottság sorra járta az aradi husipari üzemeket és az ellenőrző körut során **Czmor** Péter ismert aradi hentes és mézszáros **Spiru** Gheorghiu uccában lévő husipari üzemében olyan állapotokat találtak, amilyenekről a felvágottat, kolbászt és egyéb hentesárukat vásárló **Gyanutlan Polgár** még csak nem is álmodik.

Természetesen a bizottság tagjai csupán annak megállapítására szorítkozhattak, hogy minden jó érzésű embernek felháborodottan kell visszautasítania az ilyen közéleti üzemnél tapasztalható súlyos és feltétlenül kihágást jelentő mulasztásokat. Arra, hogy nyomban hivatalos formában állapítsák meg a vétséget, nem volt felhatalmazásuk. Megbízásuk és küldetésük ugyanis egészen más irányu volt. Azonban amint a bizottság végzett munkájával és **Bejan** Romulus dr. polgármester visszatért a városházára, közölte a tapasztaltakat **Vlad** Alexandru tábornok-főpolgármesterrel és együttesen felkérték dr. **Coțioiu** Romuald városi főorvost, hogy az egészségügyi szolgálat tegye meg az intézkedéseket.

Coțioiu Romuald dr. városi főorvos az egészségügyi szolgálat/ellenőrző közegeinek kíséretében megjelent a husipari üzemben és most már hivatalos formában is megállapította az eddig csak félhivatalosan tapasztaltakat. A hatósági vezető tisztviselők felháborodását most már hivatalos kihágási jegyzőkönyvben örökítették meg és ennek következményeképpen a főorvos, mint elsőfoku egészségügyi hatóság, több ezer leies pénzbírságot rótt ki **Czmor** Péter hentes és mézszárosra, egyben pedig — ugyancsak megtorlásképpen — elrendelte az üzemnek három hétre való bezárását. Ez utóbbit azzal, hogy a három hét alatt a tulajdonosnak el kell végeztetnie mindazokat a munkálatokat, amelyek ahhoz szükségesek, hogy a vállalkozás méltán viselhesse az élelmiszeripari üzem nevet.

Czmor Péter megfélebbzte a büntetést és a kihágási jegyzőkönyvet, úgy hogy a megtorlás alkalmazása egyelőre elmarad, mindaddig, amíg az elsőfoku döntés jogerőre emelkedik.

Játszanak bizalommal a Loteria de Stat

Colectura Oficiala-nál

Főelárusítóhely: Cluj, Regina Maria No. 46.

Arad: I. OLARIU, Str. Bratianu 3.

A Telefontársaságnak

**csak a saját ideje drága, —
az ügyfelekével nem tődik**

Sajnos, az ország sajtójában egyedüli hang az **Ország-Világ** szava, amelyet a Telefontársaság bizonyos ténykedései miatt felmerült panaszok ellen felemeltünk. Nem csak hangoztatjuk, de meg is valósítjuk, hogy

számunkra az üzleti szempontok csak másodrendű érdekek,

elsősorban azt tartjuk szem előtt, hogy a közönség érdekeit meg kell védenünk. Éppen ezért tesszük szóvá a **Telefontársasággal** kapcsolatos panaszokat is, különös tekintettel arra, hogy az utóbbi időben ismét sorozatosan merülnek fel ilyen kifogások.

Ugylátszik ugyanis, hogy a **Telefontársaság** nem hajlandó tudomásul venni, amit pedig bírósági döntés is megállapított már, nevezetesen azt, hogy

a Telefontársaság nem százszázalékos állami intézmény, hanem magánvállalkozás.

Nem vehet tehát igénybe olyan eszközöket és módszereket, amelyek vonatkozásában az intézmények állami jellege is legfeljebb ok, de nem elfogadható üzletpontjukai érv lehet.

A **Telefontársaság** ismét és ismét bebizonyítja, hogy nem áll hivatása magaslátán. Hangzatos ígéretei csak a hirdetésekben élnek, a valóságban azonban az a helyzet, hogy az ép egészséges polgár, aki végül is elhatározza magát, hogy előfizet a telefonszolgálatra, életét rövidíti meg, anynyi bosszúsággal, bajjal, kellemetlenséggel jár ez a lépés.

Ujabban a **Telefontársaságnál** bizonyos hivatali, belső szolgálati ujitás járul, amit szintén a közönség érez meg. Nevezetesen a hivatali ügyvitel terén is panaszok adódnak, gyakran a műszaki szolgálat ténykedésével kapcsolatosan. Számos olyan panasz hangzik el, aminek azután valóban nem lenne szabad előfordulnia. A gyanutlan távbeszélőelőfizetőknek soha nem folytatott városközi beszélgetéseket kell kifizetniök.

Hiába a tiltakozás, hiába a bizonykodás, hogy valami hibának kellett történnie, a számlát fizetni kell azaz, hogy majd utólag kivizsgálják a panaszt.

Arra, hogy ez miképpen lehetséges, jellemző, hogy egy ismert aradi diplomás, akinek szavahihetőségéhez semmi kétség sem férhet, a leghatározottabban panaszolja, hogy kilencszáz leit kellett meg nem történt távbeszélgetésekért kifizetnie! Annak bizonyosságául pedig, hogy ez igenis megtörténhetett, szolgáljon az alábbi eset:

Egyik távbeszélő előfizető a közelmúltban számlát vett kézhez, amely szerint Bucureștivel folytatott beszélgetés címén 102 leit kell kiegyenlitenie. Az előfizető kifogást emelt, de fizetnie kellett. Az írásbeli kifogásra a **Telefontársaság** központja leküldte Aradra a beszélgetésről készült eredeti szolgálati jegyet, amelynek első oldalára a tisztviselő határozott vonásokkal tüntette fel az állítólagos hívó számot, a hátapon azonban az önműködő gép által jegyzett telefonszám nem látszott. Ennek ellenére a **Telefontársaság** hivatalnoka kijelentette, hogy nem lehet szó tévedésről. A kisasszony — mondotta — nem téved. A fél erősködött, hogy igenis látott már ilyen csodát, a kisasszony orvoslják panaszát, lemondja az előfizetést. Mire a tisztviselő méltatlankodva csattant fel: „Csak nem gondolja, hogy meg akarjuk tartani a pénzét? Ezzel minket nem lehet presszionálni . . .” Az ügyfél viszont közölte, hogy őt sem, lemondja a telefonelőfizetést, ha nem derítik ki, hogy miért kell neki nem folytatott beszélgetésért fizetnie?

A panaszfelvétel során megkérdezték az előfizetőtől azt is, vajjon mit gondol, mi történhetett, hogy neki számlázták ki a beszélgetést? Erre a panaszos közölte, hogy telefonszáma és egyik aradi közhivatal telefonszáma között egyetlen szám eltérés van és hogy gyakran kapcsolja a központ az ő készülékét az illető hivatal száma helyett. Talán — mondotta — innen folytatták ezt a beszélgetést Bucureștivel? Azután, amikor a Telefontársaság tovább makacszkodott a hiba elismerésénél, maga kezdett kutatni és kinyomozta, hogy

valóban a kérdéses napon a kérdéses számmal az általa említett közhivatal beszélt Bucureștivel.

Ennek a közhivatalnak soha eszébe nem jutott volna letagadni ezt a tényt, elegendő lett volna tehát, ha a telefontársaság központja a panaszfelvételkor egyszerűen megkérdezi, hogy tényleg onnan beszéltek-e Bucureștivel. Ez azonban már sok lett volna ugylátszik az amugy sem olcsó előfizetési díj fejében s a félnek magának kellett hozzásegítenie az amerikai minta szerint szervezett **Telefontársaságot** ahhoz, hogy saját hibájának eredetét kinyomozza és az anyagi panaszt rendezze. Ezzel azonban nincs rendezve az erkölcsi panasz.

Ma, amikor mindenkinek drága az ideje, valóban megengedhetetlen, hogy a Társaság belső ügyviteli hibái miatt órákat kelljen ácsorogni, bizonygatni kelljen a hitetlenkedő tisztviselőknél, hogy az ember nem hazudik, tényleg nem beszélt interurbán ezzel és ezzel a számmal. Megengedhetetlen, hogy a tisztviselők egyszerűen „lekezeljék“ a panasztevőket, kételkedjenek szavában és végül is az előfizetőnek kelljen kinyomoznia a maga igazát.

Miniszterek látogatása Aradon az Ocszág Világ tükrében

(Arad.) Két miniszter látogatott el Aradra a közelmult napokban, a kisebbségügyi tárca és a vallásügyi tárca vezetői. Hivatalos küldetésben keresték fel a várost, hogy résztvegyenek az újjáalakított görögkeleti székesegyház felszentelési ünnepségén, de emellett magánjellege is volt a látogatásnak, ami egyben a két miniszter aradi rokonságának is szólt. Ugyanis úgy **Dragomir Silviu** kisebbségügyi, mint **Zigre Nicolae** vallásügyi minisztert feleségeik révén szoros rokoni szálak fűzik Aradhoz, elsősorban **dr. Bejan Romulus** polgármester feleségéhez.

Arad miniszterlátogatói **dr. Magier Andrei** görögkeleti püspök vendégeiként érkeztek a városba, mégis, természetesen felhasználták az alkalmat arra is, hogy felkeressék itt élő rokonaikat, akikkel különben igen szoros kapcsolatokat tartanak fenn.

Zigre Nicolae miniszter leánya még édesatyját megelőzően Aradra érkezett és itt tartózkodása alatt **Bejan Romulus dr. házának** vendége volt.

Magier Andrei püspök vacsorája után pedig kedélyes, hangulatos családi összejövetel volt a polgármester vendégszerető házánaál s az összejövetelt barátokkal és jóismerősökkel bővítették ki.

Itt, a Duca-uccai lakás falai között, megszűnt a hivatalos küldetés, megszűnt a kegyelmi cím, csak rokonok és barátok voltak együtt, akiket nem a közügyek érdekelnek, hanem egymás ügyei. Családi kérdések kerültek szóba, érdeklődések hangzottak el a nénik és bácsik, az unokatestvérek és sógorok iránt, mert hiszen mi érdeklí jobban az embert, mint legszűkebb társadalmi kerefének, a családnak ügyei, viszonyai. Mindkét miniszter különben is rendkívül közvetlen, szivélyes, minden merev külsőségtől tartózkodó férfi, mégis más az ember kint az uccán, vagy hivatalában, mint otthon, házikabátban. Már pedig

Bejan Romulus dr. és feleségének lakása az otthont jelentette a két kegyelmes ur számára, az otthont, aminek varázsa megnyugtat, felüdit.

Milyenek a miniszter urak szűk családi és baráti körben? Milyen a kisebbségügyek és a vallásügyek minisztere ugyszólván házikabátban? Nos, eláruljuk a nagy titkot: éppen olyanok, mint minden munkától fáradt, gondoktól terhes, dolgozó férfi. Az ünnepségek, hivatalos nyilatkozatok, küldöttségfogadások és négyszemközötti beszélgetések alaposan igénybevették a minisztereket, akik jóleső pihenést találtak a család tagjai és a barátok körében. Az otthon

küszöben lehullnak a mindennapi alakiságok, a hétköznapi élet pora lehullik az élet országútja vándorainak lábbelijéről, — így történik ez a miniszter urakkal is. A háziasszony mosolya ilyenkor többet jelent, mint holmi politikai sikerek, a feketekávé üdítőbb, mint a különben legnagyobb élvezettel kortyolt tárcaügyi jelentések, a szavak pedig könnyüvé, szinte sulytalanná válnak, nem beszédek hangzanak el, hanem könnyü, kedélyes beszélgetés folyik . . .

Igen, pontosan így történt ez a két miniszter látogatása alkalmával. Tegyük mindehhez hozzá, hogy **Bejan Romulus** dr. felesége elbűvölően kedves háziasszony és szerető rokon, aki függetlenül a vendégek címétől, rangjától és jellegétől, ünnepnek tekinti a vendégszeretet megnyilatkozásának alkalmait. **Bejan Romulus** dr. pedig szívélyes házigazda, aki számüzni tudja lakásából a merev alakiságokat, a külsőségeket és a külvilág ezernyi gondját-baját. Így azután valóban az otthon kellemes jóérése töltötte el hivatalos küldetésüket teljesítő kegyelmes urakat, akiket az aradi rokonoknál töltött órák alatt csak **Silvi** bácsi és **Nicolae** bácsinak címezték és akik ennek ellenére, vagy éppen ezért, nagyon jól érezték magukat . . .

— **A Romániai Népkisebbségi Ujságírók Egyesületének** országos vezetősége Temesváron ülésezett, hogy az ujságíróársadalom napirendi kérdéseit letárgyalja. Ez alkalommal a temesvári hírlapírók közebébet adtak a vendégek tiszteletére és az ebéd alkalmával három olyan pohárköszöntő hangzott el, amely érdemes arra, hogy tul a szakmai megbeszéléseknek szánható szük kereten, külön megemlékezzünk lényegéről. **Kádár Imre**, a kitünő kolozsvári lapszerkesztőből Erdély legnagyobb és tekintélyesebb magyar színházának népszerű igazgatója, **Sárkány Gábor**, a Romániai Népkisebbségi Ujságíró Egyesület országos elnöke és **Franyó Zoltán** temesvári lapszerkesztő emelkedtek egymás után szólásra és rámutattak arra, hogy mig világszerte a meghasonlás és az egymással szembenállás jellemzi a nemzetiségek helyzetét, addig **jóleső örömmel állapitható meg, hogy a Romániai Népkisebbségi Ujságírók Egyesületében változatlan egyetértésben, a kari szolidaritás meg-monthatatlan egységében tömörülnek a magyar, német és zsidó nemzetiségű ujságírók.** Hangsúlyozták, hogy a toll harcosai között lehetnek elvi ellentétek — de csak a lapok hasábjain, amikor elvi kérdéseket tárgyalnak. Amikor azonban a kari együttérzésről és együttműködésről van szó, ezt az egységet nem lehet megbontani és ez az egység nemcsak a szakmai egymáshoztartozásból fakad, de a különleges erdélyi és bánági talajban gyökerezik. Ez a talaj nem alkalmas a gyüölöködés mérges növényének kitermelésére, ebben a talajban évszázadok óta a megértés gyümölcsét termő nemes fa eresztett gyökeret és táplálkozik az idők mulásával is belőle.

A kis Rottot letiltotta a színpadról a rendőrség — Lényeges különbség . . .

Ugy volt, hogy a **Komédia Orfeum** a napokban új műsort mutat be. A vidám variete-revü keretében a kis **Rott** állt, akit tudvalevően a színészkamara nem vett fel tagjai sorába, de aki viszont évtizedek óta tagja az Artistaegyesületnek és mint ilyen, minden hivatalos és félhivatalos magyarázat ellenére is, szerepelhet orfeumban, varieteben. Mégis megtörtént az intézkedés **Rott Sándor** ellen. A főkapitányság engedély-ügyosztálya arról értesítette a **Komédia Orfeum** igazgatóját, **Perényi Józsefet**, aki egyszerűs mind a **Magyarországi Artista Egyesület** titkára is, hogy

Rott Sándor fellépését nem engedélyezi.

A nemvárt rendelkezés nagy megdöbbenést keltett a **Komédia Orfeum** artistaegyesületei és színészkamarai tagjai között, akik az új műsor százas szériáját várták a népszerű kis **Rott** szereplésével. A százas széria helyett kényszerszünetet kaptak, mert a **Komédia** szombaton nem tarthatott premiért a megváltozott műsor előkészületei miatt. **Rott Sándor** szerepét átadták **Sarkadi Aladárnak**. Az előadásokat kénytelenek voltak felfüggeszteni. A **Komédia** ilyenformán ötnapos kényszerszünetet kapott a kis **Rott** miatt.

BCU Cluj / *Central*Unive*sity Library Cluj

Benedek László egyetemi professzor — **Zilahy Irén** férje —, az elmegyógyászatnak európai, sőt Európán messze tulterjedő híru tudósa most érkezett vissza amerikai utjáról, melyre az **Egyesült Államok** legnagyobb és legelőkelőbb pszichiátriai klinikája hívta meg. Rövidre összefoglalva elmondotta bő és rendkívül érdekes tapasztalatait és élményeit. Legyen szabad előadásából egy rendkívül érdekes és tanulságos megállapítást kiemelnünk. Arra a kérdésre, hogy vajjon az amerikai elmebetegségben az európai viszonyokban mutatkozik-e földrajzi különbség, azt felelte:

— **Lényeges különbséget a földrajzi és oekológiai viszonyok szerint nem tudtam megállapítani amerikai utazásom alatt: a négerek, indiánusok, philippinók elmebetegségei formáit, lényeges kritériumot tekintve, ugyanolyanoknak láttam, mint a fehér faj elmekórtani egységeit.**

Az agy tehát, ez a legbonyolultabb, a legfinomabb emberi szerv elváltozásaiban nem mutat különbséget, akár itt lepi meg a kórság, akár az Ujvilág egyik távoli szigetén, nem mutat különbséget, akármennyi festékanyag mutatkozik is a bőrnek felszine alatt. A tudós göröcsövével tekintve vagy a műtökés élével hatolva a szervezetbe, eltűnnek azok a mondvacsinált különbségek és ellentétek, amelyekbe a

divatos jelszavak kapaszkodnak. Semmi különösebb követ-
keztetést fűzni nem óhajtunk Benedek professzor elvont
és megtámadhatatlan tételéhez, csak magát a tényt akartuk
kihangsúlyozni, mert a maga helyén ez is egyik téglája an-
nak az épületnek, amelynek neve: **igazság.**

Nem hallgathatjuk el

— hogy első perctől kezdve megvalósíthatatlannak tar-
tottuk a **Közművelődési Palotának** légvédelmi előadások cél-
jaira való igénybevételét. Meglepve hallottuk, hogy egyálta-
lában szöbakerülhetett ez az állítólagos megoldási terv, ami
végeredményben csak egyetlen megoldást hozott volna: a
**gyönyörű nagyterem és előcsarnok, a folyosók és mellékhe-
lyiségek tönkretételét.** Elképzelhető, mit jelent ez, amikor
egy ilyen helyiséget a légvédelmi előadások közönségének
hulláma borít el, amikor száz és száz ember rohanja meg
naponként a termet, tapossa össze a finom parkettát és
hordja be a pazar helyiségekbe a csatakos őszi ucca sarát.
Amikor meglepődtünk, ugyanakkor tudtuk is, hogy ez a
terv a lehető leggyorsabban lekerül a napirendről, mert az
a várcsvezetőség, amely annyira szíven viseli Arad épület-
büszkeségének, a Közművelődési Palotának sorsát, hogy
régi óhajt teljesítve, nagyszögű befektetéssel alaposan ta-
taroztatta az épületet, nem dobhatja oda a biztos tönkreté-
telnek a palotát. Így is történt. A légvédelmi tanfolyamok elő-
adássorozatát ezen a helyen beszüntették és megfelelő helyi-
ségben folytatják majd az átalakítási munkálatok elvégzése
után. Reméljük azonban, hogy ezzel a Közművelődési Palo-
tának ilyen cálokra való igénybevétele egyszer s minden-
korra lekerült a napirendről.

— hogy némi megilletődéssel vettük kezünkbe a most
megszűnt **Pesti Napló** legutóbbi számát, amelynek oldalairól
nem csupán az évtizedes hagyományokon táplálkozó ujság-
írói lendület hiányzott, de a **bucszszavak** is. A bucuszszavak
pedig természetes befejezői lettek volna a 89 éves sajtóélet-
nek, hogy ime, hirtelen kiapadt nyomdafesték-vére, elsor-
vadtak betüseitjei ennek a harcos, becsületes magyar lap-
nak. Hiábaváló lenne a **Pesti Napló** múltjában kotorászva
felsorakoztatni az érdemeket, a dicsőségeket, a sebeket,
amelyeket kapott és amelyeket ejtett a magyar közélet szol-
gálatában. Kár lenne miérteket felsorakoztatni az em-
lékezés alapjára. Mint ahogyan azon sem csodálkozunk,
hogy a **Pesti Napló** szerkesztősége nem bucuszhatott el ol-
vasóitól. Egyetlen leirt mondat nélkül amugy is tudjuk, hogy
önhibájukon kívül történt ez a néma elszakadás. Amint a
megszűnés szintén így következett be...

— hogy a finn-orosz ellentétek kiéleződése során na-
gyon jellemző anekdóta jutott eszünkbe. Azzal kapcsolato-

san, hogy szovjetrészről igen határozott formában kijelentették: a **finnek háborus szándékukat rejtgetnek, felkészültek arra, hogy megtámadják a Szovjetet és általában háborúra készülnek.** Nos, az anekdóta a következőképpen hangzik: Az özönvizet megelőzően — mint köztudomású — Noé bárkájába vitte az állatvilág két-két képviselőjét, vagyis minden állatfajtából egy pár kapott elhelyezést az égi rendelésre épült hatalmas vízijárműben. Elképzelhető, milyen rohanás, tolakodás volt a bárka bejáratánál és így történhetett meg, hogy a tolongásban a bolha ráugrott az egyik elefánt lábára. Mire az elefánt magából kikeltlen kiáltott a kis tolakodóra: „**Hallja! Ne toszigáljon!**“

— hogy megváltozott a gyufásdoboz. Nem tartozik ugyan szorosán véve az árak drágulásának kérdéséhez, mégis azt hisszük, nem csalódunk amikor azt állítjuk, az általános drágulás egyik jellemző tünete. Ugyanis az történt — ha még nem vetted volna észre, ó nyájas olvasó —, hogy a gyufásdoboz egyik oldaláról eltűnt a gyújtáshoz szükséges dörzsölő-felület. Eltűnt. Elspórolták. Megtakarították: Természetesen megint csak a fogyasztóközönség zsebére. Jelentéktelen ujtás és nem is azért tesszük szóvá, mintha az eltakarított gyújtófelület valakinek is hiányoznék, csak éppen megemlítjük az esetet. Mint jellemző apróságot . . .

— hogy a **Kolb**-féle ujaradi tejgazdaság tulajdonost cserélt. A **Kolb**-vagyon jelenlegi vezetője ugylátszik nem tartotta megfelelő befektetésnek, talán nem volt kedve hozzá, vagy egyéb megfontolások miatt megvált a kitünően szervezett tehenésztől és tejgazdaságtól, amely — értesülésünk szerint — a **Feinkuchen**-féle tehenészet és tejgazdaság tulajdonába ment át.

— hogy érdekes hagyományozásról érkezett közlés a napokban az aradi városvezetőséghez. Egy aradi ügyvéd hivatalos átiratban közölte, hogy néhai **özv. Krizsán Sándorné**, született **Dallos Vilma** még évekkel ezelőtt készült végrendeletében 50.000 leit hagyományozott Aradváros szegényeire. A végrendelet értelmében a hagyományozó nevét viselő alap jövedelmének 75 százalékát minden évben **özv. Krizsán Sándorné Dallos Vilma** halálának évfordulóján ki kell osztani aradi szegénysorsu asszonyok között, mint a végrendelet mondja: „**nemzetiségre, vallásra, vagy felekezetre való tekintet nélkül**“ azoknak, akik segélyre szorulnak. A nemesielkü alapítványt kísérő levélben leírt végrendeletből kitűnik, hogy a különben tekintélyes vagyont hátrahagyó özvegy uriasszony gyermekek hiányában ügyvédjét — egy ismert aradi jogászt — bízta meg az örökség feletti szabad rendelkezéssel.

Semmi kifogásunk sincs az ellen, ha laptársaink átveszik eredeti cikkeinket, tudósításainkat és külföldi leveleinket, de csakis lapunk vagy cikkiróink megnevezésével!

Hol az igazság ?

— **Juhász Árpád**, aradi iparvállalattulajdonost a város egészségügyi szolgálata 20.000 lei pénzbírságra ítélte azon a címen, hogy vegyipari üzemet létesített anélkül, hogy erre az egészségügyi tanács engedélyét megszerezte volna. **Juhász Árpád** meglebbezte a bírságot, a törvényszék azonban az első tárgyalás alkalmával nem foglalkozott érdemben az ügygel, mert a felek jogi képviselőit katonai szolgálatlételre összpontosították és ezért a tárgyalást elhalasztották.

— **Leuchtmann Sándor** megvásárolta **Petru Panaitescu** aradi ingatlantulajdonos házát, amelyre a **Román Zeneszerzők Egyesülete** 20.000 lejel be volt kebelezve. A hitelező egyesület később végrehajtást kért az új tulajdonos ellen, de a végrehajtásra nem került sor, mert **Leuchtmann Aladár** kifizette a 20.000 leit és a költségeket, összesen 39.220 leit. Ugyanekkor azonban **Leuchtmann Aladár** pert indított **Petru Panaitescu** ellen azon a címen, hogy az előző tulajdonos többszöri felszólítás ellenére sem hajlandó visszafizetni a 39.220 leit. Első fokon a felperes meg is nyerte keresetét, felebbezés folytán azonban a törvényszék elé került az ügy, ahol az első tárgyalást elhalasztották és új tárgyalási napot tűztek ki az érdemi tárgyalás lefolytatására.

— A **Téba** aradi textilgyár 18.600 lei erejéig visszafizetési keresetet indított a pénzügyminisztérium ellen, azon a címen, hogy 1939 márciusában ezzel az összeggel — önhibáján kívül — tulfizette a tisztviselők fizetése és a munkások munkabére után járó adót. **Luțai Cornel dr.**, a gyár jogi képviselője a keresetben feltüntetett összeg megítélését kérte, a bíróság azonban ítélethirdetés előtt elrendelte a bizonyítási eljárás lefolytatását és ezért elnapolta a tárgyalást.

— Az aradi **Andrényi Károly és Fiai** vaskereskedelmi vállalat megbízásából dr. **Issekutz István** ügyvéd 103.000 lei erejéig pert indított **Buchmann** temevári vízvezetékiszervező ellen, áruszállításból fennálló követelés címen. **Buchmann** a per során azzal védekezik, hogy 100.000 leit kitevő követelése áll fenn az **Andrényi cég** bucureștii igazgatójával szemben és a két tételt — szerinte csak egymással összefüggésben lehet rendezni. Az alperes ügyvédje, dr. **Bürger** Ernő megbízásából dr. **Órfi Gyula** aradi ügyvéd jelent meg a tárgyaláson, aki hivatkozással **Bürger** dr. katonai szolgálat miatt történt akadályoztatottságára, a tárgyalás elnapolását kérte, amit a bíróság teljesített is.

— A **Lyon-cég** alatt vezetett textilárkereskedés — azelőtt **Páris-divatárúház** — ellen csödkérelemmel fordult az aradi törvényszékhez egy **Margitan** nevű ókiráltságbeli ügy-

véd, aki évekkal ezelőtt már kétszer is hasonló kérelmet terjesztett az aradi törvényszék elé, de a bíróság kérelmét visszautasította. A **Lyon-cég** képviselőjében dr. **Ungár Imre** ügyvéd ismertette a csődöt kérő ügyvéd két előző előterjesztésének történetét és rámutatott arra, hogy **Margitan** ügyvéd miután benyújtotta előterjesztéseit, nem is törődött többet azoknak sorsával és engedte, hogy az elutasító bírói végzések jogerőre emelkedjenek. Hasonló magatartás jellemzi — mondotta az ügyvéd — a csődötkérő mostani, harmadik beadványát is, amelynek elutasítását kérte a bíróságtól.

— Érdekes valuta-per foglalkoztatja az aradi törvényszék harmadik tagozatát, ahol az aradi **Andrényi Károly és Fiai** vaskereskedelmi vállalat nevében dr. **Issekutz István** ügyvéd pert indított az **Erdélyi Bank R. T.** pénzügyintézet ellen, dollár-árfolyam különbözet címen. Az ügy előményei a következők: Az **Andrényi-cég 1930-ban 4747 dollárt helyezett letétbe az Erdélyi Banknál**, majd amikor 1933 április elsején a konverziós törvény értelmében kötelezővé vált az idegen valutáról szóló követelések leire való átváltását, az **Andrényi-cég** írásban kérte a dollár letétnek a törvényes kulcs alapján való átszámítását és azt, hogy az így adódó lei összeget térítsék meg számára. A pénzügyintézet azonban arra az álláspontra helyezkedett, hogy a kérdéses dollárletételre nem vonatkozik a törvény említett intézkedése és éppen ezért megtagadta a 4747 dollár átszámítását. Amikor pedig a vállalat ragaszkodott a dollárletételnek leiben való kifizetéséhez, az átszámítást a törvényben előírt 197-es árfolyam helyett 122 leies napi árfolyamon számította át s csak az így adódó összeget bocsájtotta az **Andrényi-cég** rendelkezésére. A nagyvállalat jogfenntartással átvette a pénzt, de ugyanakkor árfolyamkülönbözet címen 322.000 lei erejéig pert indított az **Erdélyi Bank** ellen. A tárgyaláson az **Erdélyi Bank** képviselőjét ellátó dr. **Rácz Sándor** ügyvéd elismerte, hogy az **Andrényi-cég** a 4747 dollárt letétbe helyezte a pénzügyintézetnél és hogy az **Erdélyi Bank** a dollár átszámításánál a hivatkozott törvényben előírt árfolyamnál olcsóbb kurzussal számította át a dollárt leire, de hangoztatta, hogy az **Andrényi-cég** letétje, mint kizárólagosan kereskedelmi követelés, nem tartozik a konverziós törvény rendelkezései alá. A bíróság a napokban hirdet ítéletet a jogáskörökben sok vitára alkalmat adó perben.

— Aradról Magyarországra származott színésznő anyakönyvi kiigazítási ügyének bonyodalmaik kell az aradi törvényszéknek megszüntetnie. Tizenkilenc esztendővel ezelőtt **Schlésinger Ádám** aradi korcsmáros örökbefogadta **Viznyovszky Anna** gyermekét. Tíz év múlva, 1930-ban **Schlésinger Ádám** fogadott leánya férjhez ment **Földes Mihály**

— Dr. **WALDMANN JENŐ**, fül-, orr-, gégespecziálista, ismét rendel: Str. Alexandri No. 7.

akkori aradi színészhez és ekkor az a hiba történt, hogy a házassági levélben tévedésből zsidónak tüntették fel **Schlésinger-Viznyovszky Annát**, aki született keresztény és csak örökbefogadójának vallása volt zsidó. **Schlésinger-Viznyovszky Anna** közben Magyarországra került, ahol **Szamosi Anni** néven színésznő lett, most pedig — nemrégiben — válni akarván férjétől, kellemetlen meglepetésben részesült, amikor az előkerült házassági levélből kiderült, hogy a házasságkötés után, illetve a házassági levél kiállításakor zsidónak minősítették. Ez a körülmény különben — adott körülmények között — azzal fenyegeti, hogy a tévedés következtében elveszti szerződését. **Schlésinger-Viznyovszky-Szamosi Anni** ezért megbízott egy aradi ügyvédet azzal, hogy indítsa meg a törvényes jogi eljárást házasságlevelének helyesbbitése céljából. Az ügyvéd elsősorban az örökbefogadás tényét kívánta megváltoztatni, amire nézve már sikerült is bírósági végzést szereznie s most kerül sor a házassági levél sok kellemetlenséget okozó téves adatának helyesbbitésére, amire nézve a közeljövőben tart tárgyalást az aradi törvényszék.

— **Schuszter Gyula** dr. budapesti orvos, dr. **Rác** Sándor aradi ügyvéd útján pert indított **Stern Zoltánné** aradi lakos ellen, aki — a felperes szerint — több hetet töltött a budapesti **Siesta** szanatóriumban és ennek következményeképpen 600 pengővel adós maradt. **Stern Zoltánné** ügyvédje, dr. **Kellemen Gábor** útján védekezést terjesztette a bíróság elé és hangoztatja, hogy a követelt összeggel nem tartozik. Az ügyben a járásbíróság elhalasztotta a tárgyalást.

— A nagyvárad **Bitumen** utburkolási és javítási vállalat dr. **Hentiu János** ügyvéd után pert indított Aradváros vezetősége ellen 1,190.560 lei erejéig azon a címen, hogy ezzel az összeggel utburkolási és javítási munkálatok miatt maradt adósa a város. A város képviselőjében dr. **Nedelcu Miklós** városi főügyész ellentmondással élt és azt állítja, hogy a **Bitumen-cég** nem teljesítette szerződésben vállalt kötelezettségeit és a vároosvezetőség ezért tagadta meg az összeg kifizetését. A bíróság a közelmúlt napokban elnapolta az ügy tárgyalását, mert az ügyben szereplő egyik ügyvéd katonai szolgálattétel miatt távolmaradt.

— **Lepa Valér** dr. aradi ügyvéd ügyfele, **Wirt Ferenc** megbízásából pert indított a **Comerțul de Lemne** vállalat **Rappaport Miksa** nevű igazgatója ellen, mert — a felperes igazgatója. **Rappaport Miksa** ellen, mert — a felperes volt a vállalat alkalmazottja, — a **Comerțul de Lemne Jellinek József** tulajdonából **Rappaport Miksa** tulajdonába ment át — többizben fizetés nélküli kényszerszabadságra küldték. Ezért **Wirt Ferenc** elmaradt fizetések és órabérek fejében 14.304 lei megítélését kéri a bíróságtól, azonban első fokon a munkabíróság elutasította keresetét, mire a törvényszékhez felebbezett. A törvényszék elrendelte a bizonyítás kiegészítését.

— **Tritthaller** Ferenc aradi építészeti vállalkozó Szentmárton községben 1,000.000 lei költséggel, a községi vezetőség rendelkezésére, iskolát épített, majd utólagos munkálatok címén a kialakult összegben kívül 100.000 lei megfizetését kérte. Szentmárton község nem ismerte el az utólagos munkálatok címén felszámított költségeket és nem fizetett, mire **Tritthaller** Ferenc a 100.000 leies követelést **Felea** János pénzügyi tisztviselőre ruházta, aki pert indított Szentmárton község ellen. A törvényszék a napokban hirdet ítéletet az érdekes ügyben.

— **Sz. L.** aradi kiskoru és két, ugyancsak kiskoru testvére 40.000 lei erejéig pert indítottak gyámjuk: **Adorján** Sándor ellen, azon címen, hogy a kiskorúak vagyonát képező birtokon gazdálkodott és 40.000 leijel nem számolt el. A tárgyalást az alperes katonai szolgálattételre történt behívása miatt elhalasztották.

— **Hoffmann** Lajos dr. aradi ügyvéd költség címen 5000 lei erejéig pert indított dr. **Rohan** Demeter ügyvéd ellen. Mivel dr. **Rohan** Demeter katonai szolgálattétel miatt nem jelenhetett meg, az ügy tárgyalását elhalasztották.

— Az **Agronomul**-biztosító intézet 4588 lei elmaradt biztosítási díjak erejéig pert indított **Welz** Miklós aradmegyei gazda ellen, aki azzal védekezik a bíróság előtt, hogy nem tud róla, mintha biztosítást kötött volna, soha egyetlen lei biztosítási díjat nem fizetett és mivel kötelezettséget nem vállalt, nem is hajlandó fizetni. A tárgyalást a bíróság katonai összpontosítás miatt elhalasztotta.

— Ugyancsak ezen a címen napolta el a bíróság azt a tárgyalást is, amelyet a **Reismann**-féle aradi kötszövő-gyárnak **Kárász** Sámuel textilkereskedő ellen indított perében kellett volna megtartania. A gyár 39.000 leit követel árutartozás címén a kereskedőtől, aki viszont azzal védekezik, hogy a tartozás még nem vált esedékessé.

— **Szalay** László aradi fogász bizományi árut vett át **Schulz** Géza fogászati cikkek árusításával foglalkozó kereskedőtől és az átvett árut tovább adta anélkül, hogy **Schulz**nak elszámolt volna. **Schulz** Géza hitelezési csalás címen feljelentést tett **Szalay** ellen, aki a bíróság előtt elismerte a bizományba átvett anyagok továbbadását. A bíróság **Szalay**t bűnösnek mondotta ki és az enyhítő körülmények figyelembevételével 2000 lei pénzbírságra ítélte.

— A körösvölgyi malomtulajdonosok egyesülete 653.720 lei erejéig pert indított a román állam ellen azzal az indoklással, hogy a József főherceg kisjenői uradalmának területén lévő malom az uradalommal együtt az állam tulajdonába ment át, az állam pedig husz esztendőn keresztül nem fizette a malomegyesületnek esedékes díjakat. **Avramescu** Vazul dr. főállamügyvéd, a kincstár képviselőjében azzal

Dr. RÓNA JENŐ orr,- gége,- fülspeciálista ismét rendel,
Str. Gh. Popa 1/a alatt.

védekezett, hogy a malom mindenkor eleget tett kötelezettségeinek és így a követelés nem jogos. Az ügyben a bíróság később tart érdemi tárgyalást.

— **Oppenheimer** Rezső aradi kereskedő három örökösét az örökösödési illeték lerovásának elmulasztása címen 30.500 lei bírsággal sujtották. Az örökösök felebbezésére a törvényszék megállapította, hogy a kérdéses szerződés-illetéket az örökösök már lefizették és ezért a bírságot törölte.

— **Molnár** Lászlóné aradi háztulajdonos ügyvédje: dr. **Friedmann** Ignác utján pert indított 14.000 lei házbértartozás megtérítése érdekében **Constantinescu** megyei főmérnök ellen. A **Molnár** Lászlónéval kötött lakbérleti szerződés lejártá előtt, 1937 október elsején, a főmérnököt **Oravicára** helyezték, mire a főmérnök — saját állítása szerint — felmondta a lakbérletet és a negyedévre szóló bérösszeget le akarta fizetni. **Molnár** Lászlóné az összeget nem fogadta el és 14.000 lei követelés erejéig pert indított **Constantinescu** ellen. A peres eljárás az aradi törvényszék előtt folyik.

— A **Grundmann** vasipari vállalat ellen bélyegilleték lerovásának elmulasztása címen a pénzügyigazgatóság különböző ingóságokat lefoglalt. A gyárvállalat a foglalt feloldását kérte a bíróságtól. A tárgyalást későbbi időpontra halasztották.

— **Rosenfeld** Vilmos aradi kávéháztulajdonost a főorvosi hivatal egészségügyi kihágás címen 20.000 leire bírságot, mire ügyvédje, dr. **Chiroiu** Silviu utján felebbezést nyújtott be a törvényszékhez. A bíróság a napokban tárgyalta az ügyet és helytadva a felebbezésnek, megsemmisítette az elsőfokon hozott döntést és a bírságot törölte.

— **Stern** Lipót és neje aradi szikvizgyárosokat a városi főorvosi hivatal kihágás címen 10.000 lei egészségügyi bírsággal sujtotta. A megbírságot gyáros és felesége megfelebbezték a büntetést és ügyüket a napokban kellett volna a törvényszéknek tárgyalnia, a tárgyalást azonban december tizennyolcadikára napolták el.

— Ugyancsak egészségügyi szolgálat részéről történt kihágás megállapításáról szól az a felterjesztés is, amelyet a megyei főorvosi hivatal juttatott el az értékellenőrző hivatalhoz. A főorvosi hivatal az aradmegyei **Wunderlich Testvérek** malomtulajdonos cég ellen kihágás címen 10.000—50.000 lejig terjedő bírság megállapítására tett előterjesztést nevezett ellenőrzőhivatalnak.

— **Lőwi** Illés kolozsvári lakos életbiztosítást kötött az **Agronomul** biztosító intézet kolozsvári ügynökségénél, azal az állítólagos kikötéssel, hogy az **Agronomul** két héten belül köteles a Duna-biztosító társaságtól garancialevelet bemutatni a megkötött életbiztosításról. **Lőwi** Illés most peres uton visszaköveteli a már lefizetett díjösszegeket azon a címen, hogy a garancialevelet az **Agronomul**-biztosító nem

szerezte meg. Az aradi járásbiróság előtt — ahol az érdekes per folyik — az **Agronomul** azzal védekezett, hogy ha kolozsvári képvisellete valóban vállalt is ilyen természetű kötelezettséget, ehhez nem volt joga és a társaság nem is vállalja ezért a felelősséget. A járásbiróság elrendelte a bizonyítási eljárás lefolytatását.

— A szentannai **Banca Economică și Industrială** pénzügyintézet még évek előtt folyószámlát nyitattott az **Aradi Általános Takarékpénztárnál** azzal, hogy ezt a folyószámlát az igazgatósági tagok személyi vagyonukkal biztosítják. Időközben a pénzügyintézet csődbe került és a folyószámlán 195.603 lei rendezetlenül maradt a szentannai bank terhére. Mivel a folyószámláért az igazgatók személyileg vállaltak biztosítást, az **Aradi Általános Takarékpénztár** most az egyik igazgató ellen próbapert indított a 195.603 leiért vállalt személyi garancia címen. A bíróság elrendelte a bizonyítási eljárás lefolytatását.

— Még 1937 augusztusában történt, amikor a villanygyár a város területén a villanyvezetékek kicserélésével kapcsolatos nagyszabású munkálatokat végeztette, hogy **Polonyi Józsefné** aradi lakós éjszaka, a moziból hazatérőben, belesett egy, az uttesten ásott gödörbe, amelyet állítólag a villanygyári munkálatok miatt készítettek. **Polonyiné** súlyos sérüléseket szenvedett és 20.000 lei kártérítés erejéig pert indított a villanygyár ellen. Az ügyben megnevezett ügyvédek katonai szolgálatteljesítése miatt a tárgyalást elhalasztották.

— **Goldschmidt Miklós**, a Banca Goldschmidt pénzügyintézet igazgatója ügyvédje, dr. **Weil Károly** utján súlyos testi sértés címen pert indított, mert — a beadvány szerint — **Löbl János** aradi ingatlan és szőlőtulajdonos tetteleg inzultálta. A beadvány szerint **Löbl János** 1939 április 28-án az uccán megtámadta a fiatal bankigazgatót, súlyosan összeverte, fejét bezúzta, általában **Goldschmidt Miklós** nyolc napon tul gyógyuló sérüléseket szenvedett. **Goldschmidt Miklós** a büntetésen kívül 150.000 megítélését kérte erkölcsi és anyagi kártérítés címen. Első fokon a járásbiróság megállapította **Löbl János** bűnösségét és ezért 100 lei pénzbüntetésre, valamint a 400 leit kitevő perköltségek fizetésére ítélte. Mindkét fél felebbezése folytán a törvényszék elé került a kényes ügy, a felebbviteli fórum pedig elrendelte a bizonyítás kiegészítését és a tárgyalást elnapolta.

— Bonyodalmas ügyvédi tiszteletdíj ügyét tárgyalta a napokban az aradi törvényszék. Felperesként dr. **Ispravnic Sever** közismert aradi ügyvéd szerepelt, aki **T. Gy.** kiskoru ügyfelével szemben 200 dollár és 400 lei megítélését kérte. Keresetében előadta az ügyvéd, hogy a kiskoru Amerikában élő édesatyja Newyorkból levelet intézett hozzá és felkérte, hogy kiskoru fiát segítse hozzá, hogy utána utazhassék az Ujvilágba. Ezért a munkáért — a levél kézhezvétel még évekkel ezelőtt történt — 200 dollárt ajánlott fel a

levélíró. **Ispravnic** Seder dr. megszerezte az utlevelet, azonban az **USA** bukaresti ügyvivője megtagadta a beutazásra jogosító láttamozás kiadását, mert T. Gy. édesatyja **nem USA állampolgár**. A kiskoru simét **Ispravnic** Sever dr.-hoz fordult, aki megegyezett vele, hogy 10.000 lei ellenében megszerzi a láttamozást. A megállapodásszerinti összegből 6000 leit T. Gy. ki is fizetett, az ügyvéd leutazott Bukarestbe, de utja eredménytelen maradt, mert ezuttal is megtagadták a beutazási láttamozást, viszont T. Gy., amikor az ügyvéd a még hátralévő 4000 lei és T. Gy. apja által levélben megígért 200 dollár kifizetésére szólította fel, nem volt hajlandó a kért összegek kiegyenlítésére. Ezek után fordult dr. **Ispravnic** Sever a bírósághoz, ahol a kiskoru alperes képviselőjében dr. **Ungár** Imre ügyvéd azzal védekezett, hogy a felperes arra vállalkozott, hogy ügyfelét kijuttatja az Egyesült Államokba, de ezt nem teljesítette. Különben is — hangsúlyozta az ügyvéd — a 200 dollárért nem is alperes, hanem édesatyja vonható anyagilag felelősségre. A bíróság elrendelte a bizonyítás kiegészítését és a tárgyalást elnapolta.

— **Radovan** Milivoi aradi kereskedő még 1938 nyarán az aradi **Dacia**-kávéházban kávéfogyasztott és a felszolgált cukoradagon kívül, negyedik darab cukrot kért a kávéhoz. **A kávéház egyik társtulajdonosa a negyedik darab cukor kiszolgáltatását megtagadta**. A tulajdonos — a bírósági iratok szerint — kijelentette: „**Csak a kocsisok kérnek négy kockát!**” Ezt **Radovan** Milivoi sértőnek találta és ügyvédje útján becsületsértés miatt beperelte a kávéfő és 10.000 lei kártérítését kérte megsértett becsületének jóvátétele címen. A járásbíróság még nem döntött az érdekes ügyben.

— A főorvosi hivatal 3000 lei bírságot rótt ki a **Dacia**-vendégipari üzem tulajdonosaira, mert az egészségügyi vizsgálat során a kávéház felszolgáló helyiségében ismételtelen piszkos edényeket találtak. A törvényszék a napokban foglalkozott a **Dacia** tulajdonosainak a büntetés ellen beadott felelőbevitelével. A tárgyalást a bizonyítás kiegészítése végett elhalasztották.

Semmi kifogásunk sincs az ellen, ha laptársaink átveszik eredeti cikkeinket, tudósításainkat és külföldi leveleinket, de csakis lapunk vagy cikkiróink megnevezésével!

Mint a harang nyelv nélkül

olyan a gyáros, vállalkozó, kereskedő, iparos reklám nélkül. Új vevőket ma már csak szabadtéri reklám által szerezhet, mert bármilyen jó árut tart vagy készít, nem tudja értékesíteni, ha nem propagálja. Az **ORSZÁG-VILÁG „AGGE” REKLÁMOSZTÁLYA** elősegíti igyekezetét és készséggel bocsátja rendelkezésére tapasztalatait. Tegyen kísérletet!

Bulv. Regele Ferdinand 19.

Telefon 15—25.

Ország - Világ

(ERDÉLYI ÉLET)

GELLER ÖDÖN

társadalmi, művészeti és irodalmi országos riportlapja.

(Bejegyezve: Trib. Arad, Secția III-a Con.
Dos. Nr. Pres. 8./1938/2.)

Lapunk kizárólag előfizetés útján kapható.

Előfizetés egy evre: pénzintézeteknek, vállalatoknak, nagykereskedőknek, kávéházaknak és külföldre 1200, magyarosoknak 1000, köztisztviselőknek és nyugdíjasoknak 600 lei. Hirdetési árszabályzatunk a sajtó és propagandaügyi alminisztérium hirdetési igazgatósága által van megállapítva.

ARDEALI SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: ARAD,
Bulevardul Regele Ferdinand 19. Telefon: 15—25.

Szerkesztőségi órák: d. e. 8—12-ig, d. u. 4—6-ig.

Nyomda: „Phönix”, Arad, Piața Plevnei 2. Telefon: 16—39.

Pénztelvetelre — pecsettel ellátott nivalatos nyugta ellenében — csak fényképes igazolványal rendelkező kiadóhivatali megbízottak vannak feljogosítva!

Semmi kifogásunk sincs az ellen, ha laptársaink átveszik eredeti cikkeinket, de csakis lapunk vagy cikkíróink megnevezésével!

Weisz István

uriszabóság. Kifogástalan szabás, állandó szövetkülönlegességek és szolid árak. Arad, Str. Eminescu No. 15.

— „PHÖNIX”-NYOMDA, Arad, Piața Plevnei Nr. 2. Telefon 16—39. Ajánlkozik mindenféle könyvnyomdai uton előállítható munka izléses és pontos elkészítésére a legrövidebb időn belül, versenyképes áráért. Könyvek, folyóiratok, ujságok, hivatalos, iskolai és egyházi nyomtatványok, árjegyzékek, falragaszok, meghívók, eljegyzési és esküvői kártyák, névjegyek, gyászlapok, ipari, kereskedelmi, gazdasági és pénzintézeti nyomtatványok, körlevelek, üzleti értesítések, borítékok, levélpapírok, számla- és megrendelőkönyvek, felszólító levelek, levelezőlapok készítése bármely szöveggel a legizlésesebb kiállításbar. Kérjen árajánlatot!

Az állami sorsjáték új sorsolási tervezete

A sorsolás új módszere

2 húzás havonta

Minden húzáson 100.000 milliónyeremény

Első húzás

Második húzás

1939 november 15-én

1939 november 18-án

Nyeremények	á Lei	Nyeremények	á Lei
7	1.000.000.—	1	8.000.000.—
14	400.000.—	14	1.000.000.—
30	100.000.—	20	100.000.—
40	40.000.—	1.200	10.000.—
100	20.000.—	1.600	1.000.—
200	10.000.—	8.000	200.—
400	4.000.—		
4.000	400.—		
8.000	200.—		
10.000	1.600.—		

1 sorsjegy ára 800 lei,
egy negyed 200 lei.

Minden sorsjegy csak
egyszer a húzás napján
játsszik.

Nyereményeket minden
illeték levonása nélkül
fizetnek ki.

Ilica György

ARAD, STR. V. GOLDIŞ No. 1.

Ortopéd és ludtalpu cipőket orvosi előírás szerint szakszerűen, luxus cipőket legújabb model szerint a legjobb anyagból készíti.

— ÉJJEL-NAPPAL szívesen dolgozunk a közönségért,
— dolgozzék a közönség is velünk. Minden közérdekű közleménynek helyet adunk, — minden igaz sort továbbítunk.
Ne sajnálja senki a idejét: önmagának és embertársainak használ, ha nem hallgatja el mondanivalóját! Az „Ország-Világ“ huszonnyolc év óta tántorithatatlanul állja a helyét,
— mindig és mindenütt a közönségért a közönséggel!

Tip. „Phönix“, Arad.